

Музика Я.С.,

здобувачка першого рівня вищої освіти,
під науковим керівництвом старшої викладачки Григор'євої С.В.,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІОЛОГІЇ ОСВІТИ

DISTANCE EDUCATION AS AN OBJECT OF SOCIOLOGY OF EDUCATION

Дослідження проблем освіти і виокремлення соціології освіти як окремої галузі знання безпосередньо пов'язане із виникненням крупних теорій суспільства. Тому розробка концептуальних засад соціології освіти розпочинається ще в класичний період. Загалом концепції освіти, що функціонують у сучасній західній соціології, можуть бути об'єднані в дві основні групи. Першу з них утворюють концепції, запропоновані основоположниками теоретичної соціології, – Е. Дюркгеймом, М. Вебером, К. Манхеймом, Т. Парсонсом. У цих класичних концепціях дається обґрунтування соціологічного підходу до вивчення освіти, виявляються соціальні функції освіти, визначається загальна схема аналізу її соціокультурної динаміки, виходячи із реалій суспільного розвитку кінця XIX – середини XX століття [1, ст. 64]. Передумови розвитку соціології освіти:

1) соціально-економічні (зміна ролі освіти в суспільстві кінця XIX початку XX ст.; освіта стає масовим і загальним; потреби матеріального виробництва в кваліфікованих фахівцях);

2) наукові (починається галузева диференціація всередині самої соціології; розвиток емпіричних досліджень; соціальне замовлення з боку школи).

Основи соціології освіти були закладені Г. Спенсером, Е. Дюркгеймом (функції освіти), М. Вебером (освіта як організація). Пізніше Т. Парсонс

запропонував вивчення освіти як інституту соціалізації, а навчальних закладів – як соціальних систем. Протистояння системного і конфліктологічного підходу [2]. Серед сучасних українських вчених, які займаються питаннями соціології освіти, треба зазначити Купрій Т.Г., Щудло С.А., Бакірова В.С та Сокурянська Л.Г.

Освіта як результат такої діяльності — це опанування упорядкованих знань, умінь, навичок, розвиток особистості. Результати можуть бути реальними — освіченість, рівень знань, якості особистості — і формальними — атестат, посвідчення, диплом, що засвідчують факт закінчення навчального закладу, захист дисертації тощо.

Освіта — це також канал повідомлення в інформаційній системі, один з факторів прогресу [3].

Соціологія освіти – це галузь соціології, що вивчає освіту як соціальний інститут, як форму й засіб громадського життя.

Предмет соціології освіти – це вивчення закономірностей функціонування й розвитку освіти, його взаємодія та взаємовплив на розвиток суспільства, соціальних спільностей, різних шарів і груп, їхніх відносин між собою в процесі життєдіяльності.

Предметом соціології освіти виступає широке коло соціально освітніх відносин, в які вступають соціальні суб'єкти у процесі навчання. До предмету дослідження соціології освіти можуть належати:

- проблеми соціального пізнання і соціального. виховання, функцій і розвитку системи освіти, освітньої політики;
- стан і динаміка соціокультурних процесів у сфері освіти, закони,
- принципи, механізми, технології навчання;
- пошук джерел розкриття пізнавальних можливостей. особистості, її виховання та навчання в реальних умовах життя людей, більш вдосконалених способів розкриття закладених в учнях здібностей;
- проблеми життєвого самовизначення, самореалізації і

самоствердження. учнівської та студентської молоді;

– проблеми вибору студентською молоддю життєвих цінностей, визначення свого місця в житті;

– взаємодія системи освіти з іншими сферами суспільного життя, процеси, що виникають під час такої взаємодії, вплив освіти на цілісний, гармонійний розвиток соціального суб'єкта, його підготовленість до включення у професійну діяльність [3, ст. 11].

У таке подання предметної області соціології освіти органічно вписуються будь-які окремі соціальні проблеми освіти, які нерідко породжують відносно самостійні напрямки цієї галузі соціологічної науки – соціологія у загальноосвітній школі, соціологія вищої освіти, соціологія вчителювання, соціально-рольові соціології тощо.

В сучасному світі через глобальні процеси освіта приймає нові форми. Діяльність більшості освітніх установ реорганізується згідно з розвитком та використанням інформаційних технологій у поширенні знань, що є одним із головних завдань покращення якості освіти у XXI столітті. В результаті відбувається формування єдиного освітнього простору та світового ринку освітніх послуг. До сьогоденішнього часу психологічні й педагогічні аспекти системи дистанційної освіти залишаються найменш науково-теоретично обґрунтованими й усвідомленими. Однак вітчизняний і зарубіжний досвід практики дистанційної освіти, що в сучасній ситуації продовжує накопичуватися, наближає нас до розуміння сутності та особливостей цієї системи, заснованої на використанні специфічних освітніх технологій, сучасних методик навчання, технічних засобів і способів передачі інформації, інформаційних та телекомунікаційних технологій, дає змогу осмислити їх на рівні теоретичної концепції.

Виходячи з вищесказаного, дистанційна освіта – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

На сучасному етапі інформатизації суспільства все більшого поширення в різноманітних сферах життя набувають комп'ютерні технології, які виступають одним із інструментів пізнання. Стрімкий розвиток глобалізації впливає на всі сфери життя людей та освіта не є виключенням.

Список використаних джерел

1. Чепак.В Соціологія освіти: теоретико-методологічні проблеми у морфогенетичному вимірі. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]*. Сер. : Соціологія. 2020. Т. 146, Вип. 133. - С. 64-69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdusoc_2010_146_133_15
2. Дворецька Г. В. Соціологія Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2002. 472 с.
3. Штихно Л. В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. *Молодий вчений*. 2016. № 6. С. 489-493. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_6_123

Радюк П. К.,

здобувач першого рівня вищої освіти,
під науковим керівництвом старшої викладачки *Сутули О. А.*,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

СУТНІСТЬ КУЛЬТУРИ ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ

THE ESSENCE OF THE CULTURE OF LEISURE YOUTH

Молодь – це важлива частина суспільства, так як саме вона формує його розвиток. Тому, для того, щоб формування молоді відбувалося з користю для суспільства, потрібно правильно визначати її роль і потреби в суспільстві. Традиційними проблемами для молоді є такі поняття; пошуки сенсу життя, створення сім'ї, дружби і любові. Для аналізу молодіжних проблем і способів їх вирішення покликана займатися соціологія молоді. Вони аналізують такі проблеми молоді: вибір професії, життєвого шляху, професійну мобільність, а